

POSTANOWIENIE

Dnia 29 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie **A.G.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 29 kwietnia 2026 r.

zażaleń skazanego i jego obrońcy

na zarządzenie Przewodniczącego IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu

Okręgowego w Bydgoszczy

z dnia 19 lutego 2026 r., sygn. akt IV Ka 871/23,

o odmowie przyjęcia kasacji

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. w zw. z art. 530 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

zaskarżone zarządzenie utrzymać w mocy.

[WB]

UZASADNIENIE

Zarządzeniem Przewodniczącego IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 19 lutego 2026 r., sygn. akt IV Ka 871/23, odmówiono przyjęcia kasacji złożonej przez obrońcę skazanego A.G. od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 16 października 2025 r. w sprawie IV Ka 871/23, zmieniającego w części wyrok Sądu Rejonowego w Inowrocławiu z dnia 10 marca 2023 r. sygn. akt II K 1228/19. Odmowę uzasadniono ustawową niedopuszczalnością kasacji wniesionej od wyroku skazującego na karę łączną

ograniczenia wolności i jedynie formalnie opartej na uchybieniach procesowych wymienionych w art. 439 k.p.k. (w tej sytuacji art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k.)

Powyższe zarządzenie w całości zaskarżył obrońca skazanego zarzucając mu: *„naruszenie przepisów postępowania t.j. art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 523 § 1 i 2 k.p.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i odmówienie przyjęcia kasacji uzasadniając to tym, że została oparta na innych podstawach niż wskazane w przepisie art. 523 § 1 k.p.k. w zw. z art. 523 § 2 i § 4 ust 1 k.p.k., podczas gdy obrońca skazanego nie tylko wskazał podstawę wniesienia kasacji opartą na art. 439 k.p.k. ale również szczegółowo uzasadnił to w części motywacyjnej kasacji.”*

Podnosząc ten zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i przyjęcie kasacji do rozpoznania, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W osobistym zażaleniu skazany poza szeregiem okoliczności niezwiązanych bezpośrednio z aktualnym przedmiotem rozpoznania sprawy, wskazał na fakt powołania się przez autora kasacji na treść art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. w zw. z art. 117 § 2 i 2 a k.p.k. poprzez przeprowadzenie rozprawy w dniu 2 października 2025 r. pomimo braku prawidłowego zawiadomienia skazanego co stanowiło naruszenie jego prawa do obrony. Skazany w konkluzji wniósł o uwzględnienie zażalenia.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Oba wniesione zażalenia nie są zasadne.

Zgodnie z art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Ograniczenie to nie obejmuje tylko kasacji wywiedzionej przez podmiot szczególny lub z powodu bezzwzględnych przyczyn odwoławczych (art. 523 § 4 pkt 1 i 2 k.p.k.). W niniejszej sprawie kasację wniesiono od prawomocnego wyroku, mocą którego A.G. skazano na karę łączną dwóch lat ograniczenia wolności w postaci nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin miesięcznie. Co prawda, w kasacji obrońcy podniesiono zarzut zaistnienia bezzwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. (*oskarżony w postępowaniu sądowym nie miał obrońcy w wypadkach określonych w art. 79 § 1 i 2 oraz art. 80 lub obrońca nie brał udziału w czynnościach, w których jego udział był obowiązkowy*), to jednak

z treści opisanego w zarzucie uchybienia wprost wynika, że polegać ono miało na przeprowadzeniu rozprawy w dniu 2 października 2025 r. pomimo nieobecności oskarżonego, którego nie powiadomiono w sposób prawidłowy o terminie jej przeprowadzenia. Pomimo kwalifikowania przez obrońcę skazanego tak opisanego uchybienia z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. jest oczywiste, że nie ma ono oparcia w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k., albowiem przepis ten dotyczy obligatoryjnego udziału obrońcy w rozprawie a nie obecności skazanego. W kasacji uchybienie to wprost odnosi się zaś do rażącego naruszenia prawa do obrony skazanego A. G., któremu - wobec braku prawidłowego zawiadomienia o terminie rozprawy - uniemożliwiono udział w rozprawie przed sądem pierwszej instancji. W tak określonym uchybieniu nie zawiera się także podstawa wskazana w art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. Zaskarżone zarządzenie jest zatem prawidłowe i kwestia dopuszczalności wniesionej kasacji została prawidłowo oceniona. Odmawiając przyjęcia kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego, Przewodniczący IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Bydgoszczy jasno stwierdził, że opisane w kasacji zarzuty, pomimo formalnego zakwalifikowania ich jako bezwzględna przyczyna odwoławcza, w istocie dotyczyły uchybień procesowych, które nie mieszczą się w art. 439 § 1 k.p.k. Warto w tym miejscu przypomnieć, że ocena okoliczności powołanych w kasacji jako bezwzględne podstawy uchylenia wyroku - w wypadku, gdy stosownie do dyspozycji art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k. mają one otworzyć drogę do wniesienia i rozpoznania kasacji, pomimo ograniczeń wynikających z treści art. 523 § 2 k.p.k. - jest dokonywana na dwóch poziomach. Pierwszy etap sprowadza się do sprawdzenia, czy w sprawie rzeczywiście miały miejsce fakty, które autor kasacji wskazuje jako uchybienia wymienione w art. 439 k.p.k. i czy należą one do kręgu określonego w tym przepisie. Kontrolę w tym zakresie przeprowadza na wstępie organ upoważniony do przyjęcia nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Natomiast ocena merytoryczna, weryfikująca tezę skarżącego co do prawnej oceny ewentualnego wystąpienia uchybienia mającego stanowić bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia - następuje w toku postępowania kasacyjnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 sierpnia 2021 r., IV KZ 28/21).

Nie znajdując zatem podstaw do podważenia zaskarżonego zarządzenia o odmowie przyjęcia kasacji z powodów w tej decyzji wskazanych, orzeczono jak na

wstępie. Odnosząc się zaś do pism składanych w toku postępowania zażaleniowego, to trzeba wskazać, iż dla rozstrzygnięcia zażaleń nie są potrzebne całe akta sprawy karnej, ale tylko akta postępowania w zakresie dotyczącym wydanych wyroków oraz wniesionej kasacji.

Jarosław Matras

[WB]

[a.ł]